

Motion till riksdagen 2007/08:C322

av **Hans Wallmark (m)**

Plan- och byggprocesser

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör införa en maxtid för handläggning av överklagade plan- och byggärenden.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att mer rättssäkra processer i fråga om handläggningstid införts vid överklagade plan- och byggprocesser.

Motivering

Sveriges kommuner har planmonopol. Lokala förtroendevalda, nära medborgarna, har ansvaret att väga samman olika intressen, ibland motstridiga. Att bygga om, bygga nytt eller planlägga områden innebär en sammanvägning. Det kan handla om andra närboendes krav och önskemål. Miljön skall beaktas, så även buller och ren estetik. Hänsyn skall visas mot tidigare planer och olika riksintressen.

Även om de flesta planprocesser bygger på ett gediget och noggrant arbete går det inte alltid att göra alla till viljes, därav de politiska besluten. Återkommande prövas också de förtroendevalda genom allmänna val. Då finns möjlighet att förklara vad som skett och vilka principer som skall vägleda besluten den kommande mandatperioden.

Ett stort problem för många beroende av beslut om plan- och byggprocesser är att det tar tid. Dels finns lagregleringar, dels kan många ärenden i sig leda till förseningar hos handläggare. Överklagas sedan fattade beslut är det för den enskilde mycket svårt att förutse hur lång tid ärendet kan komma att ta. Även om kommunerna varit snabba i sitt handläggande kan överklaganden leda till år av förseningar då länsstyrelse respektive regering skall överpröva.

Det är inte ovanligt att även överklaganden utan egentlig grund skickas in. Syftet är inte att vinna någon juridisk process eller ens peka på svagheter i

Fel! Okänt namn på

ärendehantering utan det uttalade uppsåtet är fördröjning. Genom att ärenden stoppas hoppas de klagande att markägare, entreprenörer och andra aktörer skall tröttna. När väl ett bifall sedan kommer kan hela förutsättningen för projektet dramatiskt ha ändrats genom nytt konjunkturläge eller ändrade villkor för entreprenören. Speciellt näringslivet är sårbart som inte kan vänta i tre till fem år på en lagakraftvunnen detaljplan som möjliggör utbyggnad av lager, butik och lokaler eller nyinvestering i en forskningsanläggning.

Den som endast vill stoppa eller förhindra har lite att förlora – i sak inte mer än portot för de insända handlingarna – medan exploatören, kommunen och markägaren kan tvingas stå för stora kostnader genom bristen på besked. Självfallet finns det också överklaganden som har sin grund i att formella fel begåtts.

I sammanhanget uppfattas det som mycket frustrerande att det inte går att kvalitetssäkra processerna genom att man på förhand kan förklara hur lång tid handläggningen kan väntas ta. Telefonsamtal leder till vaga svar om att det kan ta allt från någon månad, till halvår eller år. Bristen på klarhet och genomskinlighet leder till en rättsosäker känsla för den enskilde.

Och när sedan länsstyrelsen sagt sitt finns risken med ett vidare överklagande till regeringen. Även här får den enskilde finna sig i att inte med säkerhet veta något om hur lång tid ärendet kan komma att ta.

Idag talas om snabbhet, effektivitet och förutsägbarhet i medborgarnas kontakter med myndigheter. Överklagade plan- och byggprocesser är ofta motsatsen till allt detta.

Alliansregeringen har glädjande nog satt som mål att till 2010 minska regelbördan med 25 procent för landets företagare. Det är ett högt ställt mål som ändå visat sig vara realistiskt i andra länder som exempelvis Storbritannien och Holland.

Ett liknande tankesätt borde införas ifråga om plan- och byggprocesser – åtminstone i de fall då ärendena överklagats vidare till regeringen. Det borde införas en maxtid för hur länge ett ärende i normalfallet skall ta. Det borde också vara möjligt att på förhand ange ett slutdatum. Att tvingas vänta i månader som blir till år är både ovärdigt gentemot den enskilde och brist på professionalitet. Inget ärende borde i normalfallet få bli liggande längre än 12 månader.

Stockholm den 26 september 2007

Hans Wallmark (m)